

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRIZS PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Teljes felfordulást akarnak.

Most már nyilvánvaló, hogy Bécsben mesteri kezekkel keverik a válság kártyáit. Nem kevesebb ott a cél, mint az, hogy teljes legyen nálunk a felfordulás és azután a rendcsinálás örve alatt hozzányulhassanak ezer éves alkotmányunkhoz. Régen megunták már ott a mi államiságunkat, amely egyébként is csak a papiron van meg és lényegében nem egyéb, mint lépésről-lépésre való megalkuvás a császári mindenhatóság akarataival.

A válság huzavonája csak arra való, hogy az európai közvélemény előtt elmondhassák, hogy mindent megpróbáltak, de a magyarral nem tudtak boldogulni. Ausztriában előveszik a tizennegyedik szakaszt, nálunk pedig csavarnak egyet az alkotmányon és egy kis abszolutizmussal igyekeznek megtörni bennünket.

Ezért nem akarnak adni sem katonai, sem gazdasági téren semmit, még csak látszólagos engedelmeyeket sem, mert egyáltalán nem

akarják, hogy a normális parlamenti rend helyre álljon. A magyar válság nekik jóval többet használ, mert az ország gazdaságilag annyira meggyöngül, hogy nem gondolhat sem hitelügyének önállósítására, sem a vámsorompók felállítására. Mert mi lenne vajjon Ausztriából, ha egy szép napon elveszitené jó fejőstehenét?

Már pedig ennek az eshetőségnek néhány év alatt be kell következnie, mert a király nem mondhatja örökösén, hogy elismerem a nemzet jogát, de a törvény szentesítését megtagadom. Amde nekik örökösén szükségük van a „magyar tartomány” gazdasági kiszípolozására, tehát inkább válságot-válságra halmoznak, nehogy mi elérkezhessünk ahhoz a gazdasági fejlődéshez, amely ellensúlyozni tudja osztrák testvéreink kizsákmányoló hajlandóságait.

A minisztereket már annyiszor meghallgatta a király, hogy bizonyára ismeri már a gondolatokat is. Már Tisza Istvánt is kihallgatták, de tanácsát nem fogadták meg, hanem újabb momentumot eszelnek ki

az udvari körök a válság tovább bonyolítására. Azután majd meghívják talán Justhékát, mert elég botorul azt hiszik, hogy a függetlenségi párt szövetkezni fog velük a magyar nemzet letörésére. Azonban Justhék ezt a kis szivességet nem fogják megtenni Luegerék kedvéért. Mikor azután ilykép minden kísérletből kifogytak, hogy a magyar néptörzset öngyilkosságba kergetssék, akkor jön az abszolutizmus. Hát mi már ettől sem riadunk vissza. Legalább elérik vele azt, hogy a magyar felismeri végre a veszedelmet, amely nemzeti egyéniségétől akarja megfosztani. Akkor azután leomlanak a válszófalak, amely most gyűlölködő táborokra osztják a magyart.

Akkor majd kiderül, hogy az osztrák hatalmi téboly csak úgy nem respektálja a hatvanhetes kiegyezést, amint nem respektálta a negyvennyolcas törvényeket. Pedig nem a törvényekben van a hiba, sem a nemzetben, amely minden áldozatra kész a nagyhatalmi állásért és a dinasztia fényének és biztonságának az emelésére, hanem

VÁSÁROLJUNK FEKETE KALAP-ÁRUHÁZÁBAN.

A halálfejes légio.

A mostani tavasszal volt hatvan esztendeje, hogy a német halálfejes légio zöme az erdélyi havasokban elvérzett. Ezek a derék német diákok, akiknek java a bécsi egyetemen tanult, hatvanegy év előtt ilyenkor békésen ültek a főiskolai padokban és hallgatták a professzor urak előadását.

Mikor azonban hatvanegy év előtt, a tavasz első leheletére, egész Európában kitűzték a szabadság zászlaját, a lelkes ifjak leteiték a könyvet és puskát, kardot vettek kezükbe s mehtek harcolni a szabadságért. Kezdetben odahaza küzdöttek. Mert Bécsnek, Ausztriának is meg volt a maga dicső szabadságharca, de gyorsabban véget ért, mint a miénk.

Bécsben két nappal hamarabb, 1848. március 13-án kiáltották ki a szabadságot, de korábban folyt ott a vér és a harc hamarabb elvégződött! Félesztendeig ott is diadal-maskodott a szabadság hada, de a zsarnokság októberben erőt vett rajta, mert akkor Windischgrätz herceg a császári katonasággal elfoglalta Bécsét, melyet a nép és elsősorban az egyetemi légio vitézül védelmezett.

A diáklégio megmaradt része elmeneült Bécsből és Magyarországra sietett, ahol még lengett a szabadság zászlaja, sőt

éppen akkor mérte össze a nemzet fegyverét Bécs letiprójával, Windischgrätz seregével.

A német diákok beálltak a honvéd seregbe, melynek halálfejes légio címen egyik legvitézebb csapatát alkották. Halálfej volt a fővegükön, jeleül, hogy készek meghalni a szabadságért. És harcoltak a Tiszánál, a Dunánál, a Küküllőnél, a Sztrigynél, Buda ostromában. Nem volt a magyar földnek olyan része, melyet a derék idegen ifjak vére ne öntözött volna.

A mőta szabadságért harcolnak, nem láttak ennél rokonszenvesebb csapatot. Vitézség dolgában versengettek a honvédség legjobb zászlóaljával, fegyelem dolgában mintaszerűek voltak és a lelkesedésük páratlan. Énekelve mentek a csatába. És a hátrálást nem ismerték.

A mieink hazájukért harcoltak. Itt mindenkinek volt félteni valója. A honvéd apja, anyja, hitvese, gyermeke, szülőháza, birtoka és maga a hazája folytonos veszedelemben forgott. A honvéd látta, kiért harcol. De miért küzdöttek az idegenből jött német ifjak? Mi kötötte őket hegyeinkhez, völgyeinkhez, síkságunkhoz, hazánkhoz, hogy minden perében készek voltak kockáztatni életüket? Ki feleltette el velük öreg, édes anyjukat, kis testvéreiket, otthoni kényelmüket, hogy a harcok forgatagában keressék a halált?

Ki? A szabadság. És a magyar a szabadságért harcolt. Nemesak a maga szabadságáért, minden nép szabadságáért.

Má-félezer német ifju küzdött a halálfejes zászló alatt szabadságharcunk hadseregében. Másfélezer művelt külföldi ifju.

Milyen kedves kis csapat volt az! Öreg emberek, akik látták, most is megindultan beszélnék az örökké jövedvő, esinos, tejfőlös száju fiukról, akik akárhányának tudós szemüveg volt az orran és hosszú, szőke hajzat verte a vállat. Szinte odaképzete, aki látta őket, a kis kerek diáksipkát a fejükre, a milyent a német diákok viselnek. De most halálfejes főveg volt a fejükön, szuronyos puská a vállukon és hatalmasan forgatták a fegyvert és megtanították az ellenséget a jelvényük tiszteletére. Azon a tudós szemüvegen át alaposan célba vették az ellenséget és gyakran úgy hullott le az orrukról, hogy gazdája átlőtt szívvle esett előre és hosszú szőke haját bekeverte a vére.

A halálfejesek zöme Bem alatt szolgált. Végigküzdötte a lengyel hős csodás harcát, mikor kis seregével sas gyanánt csapott le Erdélyben Pucner és Urbán seregeire, meg a muzska szövetségesekre, ki-

Karácsonyi vásár megoyilt

VIDA MIKLÓS Birtha Kálmán utóda
női divat-, pipere és rövidáru üzletében
a SZALLAGKIRÁLYNÉHOZ, Debreczen, Városház alatt.

azokban van a hiba, akik a nemzeteket ma sem tekintik egyébnek, mint adózó alanyoknak és katonai anyagnak.

Teljesedik majd Lueger álma, az einmarschieren, amelyetől az összmonarchia, meg a centrálparlament feltámadását várják, meg a Lustkandel féle zagyva közjogi theóriák megvalósulását. Azt hiszik, mivel Szerbiát sikerült elnémitaniok, hát most már minket is megfojthatnak. Hát csak próbálják meg majd megválik, mire mennek a magyar néptörzsszel? A nagyhatalmi örületnek alighanem fájó kijózanodás lesz a vége, de a kísérlet költségeit ez egyszer nem mi fogjuk megfizetni. (H.)

Politikai hireink.

A mai minisztertanács.

Sztrájkolni készül a kormány.

Budapest, december 1.

Ma délután négy órakor a kereskedelmi miniszteriumban a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze, hogy megállapodjanak az ezután követendő eljárás dolgában és abban az előterjesztésben, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnöknek kell pénteken a királynak tennie. Ebben a minisztertanácsban — mint kitűnően beavatott helyről értesülünk — olyan nevezetes határozatot készülnek hozni, amely páratlanul áll a parlamentaris kormányzattal bíró nemzetek történetében. Arról van ugyanis szó, hogy a kormány ma elhatározza a sztrájkot.

Erről szóló információink a következőket mondja:

— A kormány tagjai immár belátják, hogy Bécseszel nem tudnak boldogulni. Meggyőződtek már arról, hogy hiába szakítottak kettő az abszolút többséggel bíró függetlenségi pártot, hiába engedtek fokról-fokra a jogos nemzeti követelményekből, hiába áldozták föl az önálló bank követelését, Bécs a föltétlen megadást kívánja. Sem a király, sem a bécsi hatalmi körök nem engednek az „unbedingte Unternehmung“ áll spontjából, amelyet gróf Tisza István szombati audienciája — és gróf

Aehrenthal közös külügyminiszterrel folytatott tárgyalása sem tudott megváltoztatni. A kormány pedig nem hajlandó ezt a bécsi követelést teljesíteni, amely ellen különben az egész nemzet állást foglal. Hét hónapnál hosszabb idő óta tart már a válság és ez idő alatt bő-égesen meg lehetett győződni arról, hogy nem tudnak semmire sem menni. Pedig már decemberben vagyunk és január elsején megkezdődik a költségvetés nélküli állapot anélkül, hogy olyan törvényesen kinevezett kormány lenne, amely az új költségvetést előterjeszhetné.

— Ebből a helyzetből a kormány szabadulni akar és ezért hozza a mai minisztertanácsban a várható nevezetes határozatot. Konstatálni fogják első sorban, hogy elérkezett az az utolsó terminus, amelyen még eleget lehet tenni annak a törvényi rendelkezésnek, hogy az országgyűlés olyan időben hívandó össze, hogy a jövő évi költségvetés még elintézhető legyen. A képviselőházat tehát össze kell hívni annál is inkább, mert Gál Sándor, a képviselőház elnöke, akire a Haz annak idején az összehívás időponijának megállapítását bízta, szintén utalt a kormány előtt arra, hogy neki kötelessége a törvény eme rendelkezésének betartására örködni. A kormány ma megállapítja azt is, hogy milyen állapontot foglaljon el a képviselőház eme ülésén, amelyen a kooperáló pártok részéről megfelelő határozati javaslatot fognak beterjeszteni. Konstatáljuk azt is, hogy ex-lex-ben a kormánynak nincsen felhatalmazása sem az adók beszedésére, sem a kiadások folyósítására s így január 1-étől kezdve nem volna joga sem a közös költségeket, elsősorban a hadsereg költségeit, sem pedig a civilistát kiutalványozni.

— Ezek alapján a minisztertanács Wekerle Sándor miniszterelnököt tel fogja hatalmazni, hogy pénteki audienciáján a királynak bejelentsé, hogy a kormány gróf Tisza Istvánnak azt a javaslatát, hogy az összes függő kérdéseknek további függőben tartása mellett maradjon meg állásában és úgy igyekezzék a tárgyalások folytatására az indemnitást, esetleg Justh Gyulának a királyhoz való meghívása áran, megszerelni, nem teljesítheti, mert célravezetőnek nem látja. Kéri tehát még egyszer a királyt, hogy vagy járuljon hozzá a kormány által előterjesztett kibontakozási programhoz, vagy pedig mentse fe nyomban a kormányt. Ennek a kérésnek a támogatására aztán a miniszterelnök elő fogja terjeszteni a minisztertanács emittet határozatát, a

melyben megállapítja, hogy január elsejével megszűnik a kormány akcióképessége. A királytól fog függni tehát, hogy megtartja-e ezt a kormányt és megadja a kívánt nemzeti engedményeket, vagy pedig elfogadja a kormánynak szeptember 25-ike óta függőben levő lemondását és azonnal új — törvényen kívüli — kormányt nevez ki.

Eddig terjed kiváló forrásból eredő információink.

A minisztertanács mai határozatával holnap este a kooperáló pártok intéző bizottságai foglalkoznak és ezek fogják a kormánnyal egyetértve a pártoknak a képviselőház ülésén t-nusi andó magatartást megállapítani. A határozati javaslatot — ha szükséges lesz — a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt részéről fogják benyújtani. Ebben a tárgyban kereste föl ma délbén Tóth János államtitkár Kossuth Ferencet, akivel hosszabb ideig tanácskozott. A képviselőházat, ha miniszterelnök pénteki audienciájának eredménye ismeretes lesz, előreláthatólag a jövő hét első felére, keddre vagy szerdára hívják össze.

December hónapnak első hete tehát igen nagy eseményeket fog hozni.

A városházáról.

— Hitelesítő közgyűlés. A város tegnap közgyűlésének je yzdkonyvét ma délután a szokott formák között hitelesítették.

Ülés a városházán. Péntek délután 4 órakor a kórházi és egészségügyi bizottság ülést tart a városháza kistermében. A bizottság a kibővítési tervével fog foglalkozni.

Kereskedelem, ipar.

Matiné a keresk. kamaránál. Forrongó közgazdasági viszonyaink közepette igazán helyes és modern gondolata a kereskedelmi és iparkamarának, hogy rendes hivatalos jellegű munkássága kiegészítéseként bevezeti a társadalmi jellegű, de azért szakszerű magaslaton álló konferenciákat s a tél folyamán vasárnapi ma inékre nyitja meg diszes gyűléstermét, amely matinékon egy-egy kiemelkedő közgazdasági kérdéstről tart előadást egy-egy arra hivatott szakember. Az első ily matinét december 5-én, d. e. fél 11 órakor tartja a kamara s ezen Lukács Géza ur tart előadást, a „Vámpolitikai Központ“ intézményéről. Lukács Géza irodalmilag is bebizonyosodott kiváló szakérője ennek a kérdésnek, az arról kiadott munkája élénk érdeklődés tárgya kamarai körökben s a kamarák és szabad érdektestületek éppen most készülnek közös tanácskozásra, hogy a magyar külkereskedelem ez új érdekvédő szervét megalkossák. Reánk nézve csak megfeszítendő, hogy a tanácskozások éppen itt indulnak meg a debreceni kamara termében.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A „Szabad Iskola.“ Ma, esütörtökön este hat órakor a Szabad iskolában (Simoffy utca 1c. II. emelet, az ipartestület dísztermében) dr. Rédei Rezső kereskedelmi és iparkamarai segédti kar folytatja előadását. Az előadás tárgya: „A kiskertművelés, mint a szociálpolitika eszköze.“ Debrecen város közönségét különösen érdekelheti ez az előadás, mely kiválóan debreceni vonatkozású. Az előadások ingyenesek és így bárki által is látogathatók.

verve Oláhországba. Bem visszafoglalta Gyulafehérv ur kivételével E dély összes városait és az országot megszűntotta az ellenségtől. Ugyanakkor Magyarországon is diadairódiadálra repült a honved zászló és az ellenséget kiszorították az országtól.

Ezen a szép tavaszon halt vértanu halált a halálfejes légió zóme: négyszáztíz ifju hős.

Ennyi halálfejes küzdött még 1849 tavasszal Bem seregeben. A többi elesett. A magyar harcerekben is harcolt ugyan még néhány száz bécsi légionista, de azokból, akik Bemhez meatek, ennyi maradt.

Kétszáz Abrudbányán volt közülök. Másik kétszáz tíz Brádon. Az Abrudbányán levőket a város utcáján váratlanul körül fogta az oláhok sok ezernyi tábora. A halálfejesek keresztül törték megukat az oláh tömegeken és házakba, templomokba vonultak, onnan védelmezve magukat. Egyszer azonban elfogyott a puskaporuk és a házak ablakaiból n m felett többé puskadurranás az ellenség golyóira. Klein, a légió hős parancsnoka, akkor azt a rendeletet adta ki:

— Szuronnal előre!

Irtózatos bajvivás volt ez! Egy-egy légionárusra husz ellenfél is rávetette magát. Ha egy ellenséget lezurt a halálfejes, tíz

támadt helyébe. Száz puskagolyó süvített füle mellett, husz lándzsa, fejsze villogott körülötte. Ha maskép nem lehetett leteríteni, elkapták a lábát s úgy rántották le a földre. Bizony valamenyi halálfejes elesett. De nem ingyen. Több ellenfél hevert holtan a földön mint léigionista.

Néhány nap múlva a bucsumi völgyben ugyanily sors érte a légió másik csapatát, mely Brádról sietett Abudbányára, hogyha lehet, segítsen bajtársain, ha nem lehet: megtorolja őket. Az oláhok a szűk, szoros utat eltorlaszolták, a hidat lerombolták és a völgyben megrekedt csapatra a merdek hegyoldalról golyózáport, szikladarabokat árasztottak. Ott veszett a halálfejes csapat.

Négyszáztíz német légionista halt meg Abrudbányán és a bucsumi völgyben. Nem hallotta egyikük se többé professzora előadását, nem látta viszont egyik se szülőházát, kedveseit. A messze erdélyi sziklák és fák közt fekszenek csöndesen a magyar földben, melyért életüket áldozták. Illő, hogy vértanuságuk hatvanéves fordulóján megemlékezzünk róluk.

Világhírű „habig“ kalapok Aszmann Ferencz
urióvat üzletében, városházzal szemben.

Egy debreceni nábob életéből.

30 ezer birkaért egy pengő forint foglalo.

Negyedik közlemény.

Az 1850-es években Tancos-Kovács István már többszörös milliomas polgárja volt Debrecennek. Akkor még felszárzból összeesdült a kalmárkodó népség a hetekig tartó debreceni „nagy szabadságokba”, országos vásárokbba. De az egész debreceni nagy vásárban sem igen került olyan valamire való jószágartó gazdaember, aki legalább híreőről ne ösmerte volna Tancos-Kovács nemzetes urat. Egyszerű, igénytelen volt a viselete. Aki nem ösmerte, nemhogy milliókra, de még forintokra sem méltatta a beteges kinézésű, szerényen lappangó polgárembert.

1850- vagy 51-ben történt meg vele... Akkor még legelő volt, rétség volt az Alföld nagyobb része. Számlálhatatlan birkafalkák csapásolták a pusztákat és a debreceni „nagy szabadságra” több mint 100 ezer birkát hajtottak fel. Különösen az uradalmakból hajtottak fel óriási falkákat, persze a kisebb gazdákkal, juhászokkal szóba sem állottak s így még déltájt is hiába várták a jó szerencsét. Vevők nem mutatkoztak a falkák körül, ahová Tancos-Kovács István is elvetődött. Az egyik urasági tiszt régebb időtől ösmerte már a híres debreceni nábobot. Megszólította:

— Nemzetes uram! Csináljunk vásárt. Csakhogy visza ne kellessen törni ezeket a szegény jószágokat, jutányosan odaadom ezt a falka birkát.

— Van nekem magannak is elég birkám, — fel lé Tancos-Kovács István kitérőleg.

A gazdatiszt tovább unszolta Tancos-Kovácsot:

— Mégis, gondolja rá magát a nemzetes ur!... Olesón megérthetjük egymást. Tancos-Kovács éles eszével azonnal megtette a szamitását:

— Tudja mit az ur? Jól van, megveszem a birkáját, de csakis együttesen ezt a négy falkát.

Ugyanis éppen négy nagy falka legelészett egymás mellett és a négy falkában volt 30 ezer darab birka.

A gazdatiszt megvakarta fejét.
— Nemzetes uram!... Nem tartoznak együvé a birkák. Mind egyik falkának más uraság a gazdája.

Tancos-Kovács egykedvűleg suhintott a fübe botjával.

— Már pedig én csakis abban az esetben csinállok vásárt, ha a 30 ezer darab birka együtt jön! Azért az urak intézzék el ezt a sort egymás között.

Mivel a többi uraság emberei is „egy hajóban eveztek” az első gazdatiszttal, belementek a Tancos Kovács ajánlatába és egyetemlegesen is ismételték ajánlatukat Tancos-Kovácsnak.

— Uram! — mondották az urasági emberek, — de a pénzre még estig szükségünk van.

— Esti hat órára a lakásomon megkapják az urak!... Addig is itt van a — foglalo! Tancos-Kovács a „lajbi-zsebből” kikaparászott egy pengő forintot s a 30 ezer darab birkát „lefoglalozta”. Mert az is egyik nevezetes, érdekes szokása volt a debreceni nábobnak, ha százezrekig ment a vásár, egy forintnál több foglalozt sohasem adott. Igaz, hogy „parolát”, kézfogást is mindig adott reá... Régen e így megbizott egymásban a magyar ember!

Tancos-Kovács, ez az igazán amerikai érzékű üzletember, nem csinált nagy dolgot a 30 ezer darab birka vásárlásából. Magához hivatta a városi dobost. Megüttette a dobost.

— Emberek! Tancos-Kovács nemzetes ur ezt a négy falka birkát tetszés szerinti csoportokban el akarja adni!

Az örvendetes hírre csak úgy esdült össze a sok Pista bácsi, Gyurka bácsi, Mihály bácsi és mivel Tancos-Kovács 50-60-100 darabjával sem restelkedett adogatni a

birkákat, még napáldozta előtt szétkapkodták a 30 ezer darab birkát.

A nemzetes urnak haza sem kellett fáradni! Még ott a helyszínen kifizette az uraságok embereit; maga is fogott 18 ezer s néhány száz forint—krajcárt a birkavásáron! Egy délutánnak a fáradságát megérte ez a „kis haszon” is.

Irodalom, művészet.

Kisvárosok őszi vasárnapjai.

Irta: *Ady Endre.*

Ma találkoztam veletek,
Kiket ma is siratva bánok
Őszi vasárnap-délutánok.
Hideg ajku, halott mátkáim,
Kisvárosok bus leányzói:
Őszi vasárnap-délutánok,
Ma megint találkoztam veletek.

Mennyi szép fiatal erőt
Unt álmodozással titokba
Hordtam meredt karjaitokba
Ködben harangoztak a tornyok
S én a fényes Bábélek vágyát
Hordtam meredt karjaitokba.
Mennyi szép, kár-volt, fiatal erőt.

Hideg és süket emberek
Néztek rám, a vánszorgóra
Egy-egy század volt egy-egy óra,
Kimenős eselések az utcán
S szívemben szép uszályos delnök,
Egy-egy század volt egy-egy óra
S körül hideg és süket emberek.

Ma találkoztam veletek,
Kiket ma is siratva bánok
Őszi vasárnap-délutánok.
Hideg ajku, halott mátkáim,
Kisvárosok bus leányzói:
Őszi vasárnap-délutánok,
Ma megint találkoztam veletek.

A VÁRMEGYÉBŐL.

A püspökladányi tolvajkirály.

Husz betöréses lopást követett el.

Feltörte a vasuti pénztárt.

Debrecen, dec. 1.

Riasztó híreket közöl velünk telefon útján püspökladányi tudósítónk.

Valóságos betörőbandát szervezett Püspökladányban egy Egri Balázs nevű püspökladányi akasztófavirág, akire teljesen ráillik a „tolvajkirály” elnevezés. A banda vezére természetesen ez a vakmerő, fufangos eszű betörő, aki maga mellé vette jeles sógorát, Tóth Balázs p-ladányi lakost s hol együtt, hol külön-külön „nyitottak” üzleteket, persze alkulesok és betörő szerszámok segítségével.

Püspökladány békés polgárait állandó rettegésben tartja ez a két veszedelmes tolvaj, akiknek meg több titkos bűntársuk is van, egyelőre az ismeretlenség sűrű homályában. Oly bámulatos hidegvérrel és cinizmussal üzik ezek a veszedelmes gonosztevők rabló manipulációikat, hogy a püspökladányi csendőrség összes embereit elfoglalja büntetteik kinyomozása s az ismeretlen tettesek kézrekerítése.

Hetekente keresztül üzték Egri Balázs és cimborái a vakmerő lopásokat s már ugyancsak az összes üzleteket kisebb-nagyobb mértékben kifosztották, megkárosították. Rendkívül nehéz és fáradságos munka után, éjjel-nappal kutatva és hajszolva, végre tegnap sikerült kézrekeríteni Sziklay János csendőrmesternek Ács József, Daróczi Lajos és Tóth József községi rendőrök segítségével a rettegett betörőkirályt és sógorát, akiket erős fedezet alatt beszállítottak a debreceni ügyészség fogházába.

Husz betörést és lopást derített ki eddig

az erélyes nyomozás és bámulatot kelt az a változatosság és leleményesség, — amellyel Egri Balázs ezeket a vakmerő tetteket elkövette.

Strausman Mór püspökladányi kereskedőtől tíz mázsa búzát lopott el és mind az ötször eladta neki magának, ki így a saját búzáját ötször vásárolta meg. Tóth Balásztól búzát, tengerit, egy izben pedig 60 korona készpénzt lopott el. Grünfeld Mór ékszerkereskedőtől 3 arany gyűrűt, Kohn Odón kereskedőtől pedig ellopott négy forgó pisztolyt. Ary Gyula tanítótól, Tisza Imrétől búzát. Deutsch Józseftől egy lóra való szerszámot. Feldmann Bernáttól tengerit. Győri Lajos kereskedőtől zárt boltból cigarettát lopott el. Feltörte a vasuti pénztárt is, onnan azonban pénzt nem tudott lopni, mert az alkules a vasszakrónybe beletörött, azonban ami a keze ügyébe akadt mindent elvitt.

Egri, mikor észrevette, hogy nyomában vannak, az összes bűnjeleket a kutba dobta, ahonnan azonban a víz kiszivattyúzása után mind előkerültek. A nyomozást még nem fejezte be a csendőrség, bizonyára még több bűncselekménye is napfényre kerül a tolvaj királynak.

E hírrel kapcsolatban arról értesít bennünket tudósítónk, hogy a közbiztonság 8 csendőrrre és néhány rendőrrre van bízva és gyakran megesik, hogy a csendőrök közül senki sincs a laktanyában, mert szolgálat-tételre másfelé rendelik őket. Püspökladányban pedig különösen szükség volna a csendőrökre, mert mint nagy vasuti gócponton, sok notárius tolvaj, zsebmetsző fordul meg.

Hűtlen asszony és a takarékkönyv.

Hogyás János hajdunánási lakos és felesége Zlata Borbála nem valami jó családi életet éltek. Ezért aztán Zlata Borbála egy szép napon ott hagyta Hogyás Jánost. Csakhogy kolta mindenét s úgy távozott el. Csakhogy véletlenül az ura holmijai közül is beletévedt a batyujába vagy 180 korona készpénz meg egy 600 koronáról szóló takarékpénztári könyv. Ezek aztán sokkal súlyosabban érintették Hogyás Jánost, mint az asszony eltávazása s megtette ellene a feljelentést a csendőrségen. A csendőrség le is tartóztatta Zlata Borbálát, aki azonban a pénzt nem tudta visszaszolgáltatni, mert az utolsó fillérig elköltötte. A takarékpénztári könyvet azonban visszaadta. Hogyás János panaszt emelt ellene a debreceni kir ügyészségen.

Damjanchné élettörténetéből.

A 99 éves korában elhunyt vértanu özvegyéről nagyon sok érdekes epizód emléke maradt fenn. A jótékonyágáról és szívemességéről ismert urinót nagyon tisztelte Kossuth Lajos is. A nyolcvanadik születésnapja alkalmából az akkor még Turinban élő legnagyobb magyar egy öntött vaskeretbe foglalt arcképet küldte a nagyasszonynak. Az arképre Kossuth Lajos sajátkezű üdvözlötlet irt. Damjanchné sohasem tudott kibékülni a királylyal. Volt neki egy husz holdas hirtoka Gödöllőn, éppen a királyi kastély közelében. A szabadságharc után sietett a birtokot egy kis fővárosi, váci-utcai háziúval becs-relni, nehogy a királyi család tagjaival valahogy találkozni kelljen. Megkérdezték tőle, hogy mi az oka ennek a nagy ellenszenvnek, hiszen a király a szabadságharc idején még csaknem gyermek volt.

— Egy tizenkilenc éves ifju — felelte a vértanu özvegye — már tudja, hogy mit cselekszik.

Görgei Artur, a szabadságharc egyik kiváló hadvezérével szemben is indokolatlan ellenszenvvel viseltetett Damjanichné. Egyszer a már öreg tábornok meg akarta látogatni, de a nagy asszony visszaüzent Görgeinek, hogy az ő részére soha sincsen otthon.

A hős vértanu özvegye igazán tudtán kívül lett vagyonos. 1847-ben tíz darab Első hazai-részvényt vett 50 forintjával. E részvények ma már tekintélyes vagyont képviselnek. A kormánytól évi hatszáz forint segélyt kapott a nagyasszony, amelyet a hon-

védnyugdíjak felemelése alkalmával évi ezer forintra emeltek fel. Budán volt egy nagy telke, amelyet néhány száz forintért vett s több mint félszázad múlva annyira felszokott e telek értéke, hogy százezer koronáért adta el. Különös találkozás a véletlennek, hogy a nagyaszonny éppen akkor lett beteg, amikor utolsó levelét megírta és leragasztotta. De még esodálatosabb az, hogy dr. Mayer György titkár leköszönésével esik össze az ő betegsége, mintha csak érezte volna az érdekes titkár, hogy az egyet éléről már ugyanis távozik a nagyaszonny, tehát ő is lemond.

Gróf Batthyány Lajos leányának a tulajdonában van tehát a nagyaszonny legbecesebb ereklyéje: utolsó kezvonása. S mily különös itt is a végzet! A grófnő édesanyjával együtt alapították 1862-ben a magyar gazdaszónokok országos egyesületét s ime utolsó kezvonásával is ezt az ügyet szolgálta s a mártírasszony leányának írta utolsó levelét.

Damjanichné temetése esütörtökön délután három óraker lesz.

A Honvéd-utcai gyilkosság tárgyalása.

Gyilkos bérkocsis a törvényszék előtt.

Két és fél évi börtönre ítélték.

Debrecen, december 1.

Nagy szenzációt keltett annak idején az a borzalmas gyilkosság, amely szeptember havában a Honvéd-utcában történt. A gyilkosság áldozata Deák Gábor 21 éves fiatal ember, a gyilkos pedig Olajos Károly 57 éves bérkocsis hajtó, aki Fekete Antal 37. számú bérkocsis tulajdonosnál szolgált.

A végzetes találkozás szeptember 17-én éjszaka történt.

Olajos reggel négy óraker ment haza a kocsival lovakkal gazdájának Bethlen-utca 76. szám alatti házába. Kifogta a lovakat, megpuccolta. Az egyik ló lábáról hiányzott a patkó, elvitte tehát a közeli Borsos Mihály, Mester-utca 42. szám alatti kovácsmesterhez megpatkoltatni. Patkolás közben azonban meggondolták a dolgot és átmentek a szemben lévő, Fehér Mihály tulajdonát képező kisvendéglőbe, hol Olajos Károly két pohár pálinkát ivott meg.

Ebben a vendéglőben mulatott Deák Gábor társaival. Deák Gábor már ittas volt és a részeg emberek könnyen menő ismerkedési módjával csakhamar összejött Olajos Károlyval és együtt ittak, sőt még Deák mutogatta Olajosnak revolverének szerkezetét. Aztán Olajos a kovácsmesterrel átment a kovácsműhelybe a ló patkolását tovább folytatni. Deák később szintén kedvet kapott, átment a kovácsműhelybe és nézte a patkolást. — A ló ficánkolt, mire Deák kérkedve mondta Olajosnak:

— Én ugy megtudom fogni azt a lovat, hogy meg sem moccan.

Olajos dühösen vonta ezt kétségbe. — Innen kezdődött a halálos kimenetelű veszekedés. Borsos András a kovácsmester közbeszólt:

— Ugy pucolja meg azt a lovat, hogy ne mozduljon meg! Ezt ha megteszi, én is elismerem.

Deák ekkor fogadott két liter borban Olajossal, hogy odabaza letisztítja a lovat, ugy, ahogy mondta.

A lovat aztán haza vezették. Deák ment Olajossal. A Honvéd-utcán azonban Olajos gazdájának a fia, ifj. Fekete jött és elvette a lovat Olajostól, hogy ő vezeti haza.

Olajos és Deák nagy barátkozások között, kart-karba öltve mentek tovább, de a Honvéd-utca 32. számú ház előtt összeveszttek.

Szó szót követett. Öltre mentek és bir-

kózni kezdtek. A veszekedés hevében Olajos kés. rantott elő és markolatig Deák mellébe dofte. A szurás halálos volt, de nem végzett mindjárt Deákkal, mert ez még kirántotta revolverét és Olajos felé lött. A golyó nem talált, ismét dulakodni kezdtek és Deák revolverének agyával több súlyos ütést mért Olajos fejére.

Deák azonban nem birt a nagyobb erejű Olajossal és jónak látta menekülni. Olajos követte. Bementek a Kertész-utcán és a Hajó-utcán ki a Honvéd-utca. Olajos az egyik, Deák a másik utca oldalán ment. Olajos dühében kiabálta:

— Megállj kutya, megkeserülöd, amiért megütöttél.

Deák, mellén a halálos sérüléssel, esodálatosképpen még ekkor sem érzett semmit, sőt még egyszer Olajos felé lött.

A Honvéd-utca 14. számú ház előtt Olajos és Deák ismét birokra mentek. Deák előtte magától Olajost és a fal mellett, egészen a 10. számú házig támolygott. Ekkor ugyanis már érezte a halálos szurás hatását. Pedig ekkor már vagy egy kilométernyi utat tett meg a kapott szurás után és többször öltre mentek.

A brutális és vérengző Olajos itt még utánna hajította kését, ezuttal azonban a kés csak egy gyöngye szurást ejtett a Deák hátán.

Deák itt hátrátáborodott, a fal mentén ugyan még két lépést tett s elhaló hangon mondta:

— Jaj végem van, megszurtt ez a vadállat!

Azzal összeesett és meghalt.

Olajos látva vérengzésének halálos eredményét, menekülni akart, de Onody Mihály polgári biztosnak két rendőr segítségével sikerült elfogni a menekülő gyilkost, akit erős fedezettel a bűnügyi osztályra kísérték. Olajost masnap az ügyészség fogházába kísérték át.

A debreceni kir. törvényszék ez ügyben ma tartotta meg a főtárgyalást. Olajos Károly 55 éves bérkocsis halált okozó súlyos testi sértéssel állott a törvényszék előtt. A vádlott a tárgyalás folyamán töredelmesen bevallotta bűnét és ittasságával védekezett.

A törvényszék Hoffmann József dr. elnöklete alatt Olajos Károlyt tetteért 2 és fél évi börtönre ítélt. Az ítélet jogerős.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

December 3., Péntek:

Este 8 óraker.

Zenekedvelők Társasága hangversenye (Thomson Caesar és Kaufmann Francilló Hedvig) a Bika disztermében.

December 4., Szombat:

Este 8 óraker.

Alföldi Károly táncmester próbabálja a Bika disztermében.

December 7., Kedd:

Este 8 óraker.

Zenekedvelők Köre (Sauer Emil zongoraművész) hangversenye a Bika disztermében.

December 10, 11, 12.

Péntek, Szombat, Vasárnap:

A Szent Erzsébet nőegylet karácsonyi vásárja a Bika disztermében.

Január 15., Szombat:

Este 8 óraker.

Culp Julia s az orosz trio hangversenye a Bika disztermében.

December 18., Szombat:

Este 9 óraker.

A Debreceni Gazda Kör bálja a Bika disztermében.

December 25., Szombat:

Este 8 óraker.

A Munkás Dalegylet estélye a Bika disztermében.

UJDONSÁGOK.

— **Kitüntetett dohánygyári munkásnő.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Zichy Aladár gróf, személye körüli miniszterének előterjesztésére Piszkos Mária dohánygyári munkásnőnek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Művészházaság.** Ligeti Lajos, a debreceni színház kedvelt és kiváló művésze, aki a színpadon a vidámságot és humort képviseli, komoly lépésre határozta el magát. A népszerű komikus jelenleg leghálásabb szerepét játssza: vőlegény. Menyasszonya a debreceni színház egy fiatal, szépséges tagja, Medgyaszai Amália kisasszony. A bohémpár esküvője e hó 11-én, szombaton délelőtt lesz a helybeli anyakönyvi hivatalban. Ugy értesülünk, hogy a rokonszenves színész és bájos menyasszonyát frigyre lépésük alkalmából kollegák és tisztelőik kitüntető ovációban részesítik.

— **A csütörtöki felolvasó-est.** A r. kath. főgimnázium disztermében ma, esütörtökön délután 5 óraker tartandó felolvasó-est műsora a következő: 1. Liszt Ferenc „A Fauszt Walzer Paraphrasisa“, zongorán előadja Eisler Móráné. 2. „Modern esodák“, írta s felolvassa dr. Titz Antal. 3. „Dalok“, Mártonfalvi György zongorakiséréte mellett éneklő Rózsa Lili. 4. „Novella“, írta s felolvassa Szathmári Zoltán. 5. a) „Stájer dalok“, b) „Varázskeringő“, c) „Maeska-polka“, citerán előadja Grün Mariska. — Ezen rendkívül érdekesnek ígérkező felolvasó-estre jegyek kaphatók Antalfy József főtéri könyvkereskedésében.

— **A makói városház őrizetlen.** Makóról jelentik: Az újpesti bankrablás után Makó polgármestere elrendelte, hogy a városi pénztárt és a városházát a rendőrök állandóan őrizték sőt az őrzés hatásosabbá tételére a városi közgyűlés a rendőrséget a városháza épületébe akarta áthelyezni. Csanád megye alispánja a város e határozatát most megsemmisítette azzal az indoklással, hogy Makó város közel 40,000 lakossal bír és csak 19 rendőre van — és ha ezeket a városháza őrizetere rendelik ki, nem lesz, aki a közbiztonságra felügyeljen. Makó város rendőrállományát képtelen emelni óriási pótladói miatt. Az alispán e határozata következtében a makói városháza őrizet nélkül maradt.

— **Megmérgezett százados menyasszonya.** Majna melletti Frankfurtból jelentik: A megmérgezett vezérkari századosnak, Madernak a menyasszonyát Martley kisasszonyt a bűnügyi rendőrség ma kihallgatta, Martley kisasszony véleménye szerint a büntett indokainak kutatásánál figyelembe vevendő, hogy vőlegényét Hofrichter előtt neveztek ki a vezérkarba. Vőlegénye többször kiszámította előtte, hogy Hofrichter Adolfot a vezérkarba való kinevezésnél még néhány tiszt előzi meg és így csak később nevezhető ki vezérkari századosná. Mader menyasszonya azt is elbeszélte, hogy egy hadijáték alkalmával, melyet az ezred rendezett, heves szóváltás támadt Hofrichter és Mader között.

— **Öngyilkos urasszony.** Budapestről jelentik: Az Óvoda-utca 41. számú háznak második emeletéről ma éjjel egy óraker öngyilkossági szándékból az udvarra ugrott özvegy Tschelbaum Mózesné, született Weinberger Cecília. Az öngyilkosságot Weisz Jenő házmester látta meg, aki azonnal értesítette a mentőket, de mire ezek megérkeztek Weinberger Cecília már meghalt. Öngyilkosságának oka régi és gyógyíthatatlan betegség.

— **Közrekerült tolvaj banda.** Már régebbi idő óta fosztogatott egy tolvaj banda a Patai-Gerébi telepen. A tolvajoknak bármilyen legyen is a lopott tárgy, ha hozzáférhettek, elvitték. Van a lopott tárgyak közt mindenféle: szalonna, szőr, arany gyűrű, fülbevaló stb. A csendőrség kinyomozta a tetteseket, akik mind fiatal, zülött gyerekek. A tolvaj ese-

meték egész bandát alakítottak, amelynek Deli István volt a feje, aki már előzőleg rajta vesztett a lopáson. A közrekerült tolvajok közt van Berke Sándor, Főris László. Szikszai Lajos, Szikszai Sándor notárius tolvajok, akik ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Hofrichter felesége az uráról.** Mialatt Hofrichter Adolf a cellájában ül, az egész világsajtóban pro és kontra vélemények lesznek nyilvánvalóvá: bűnös-e a ciankáli küldésben Hofrichter, vagy ártatlanul hozták rá a gyalázatot. Érdekes jelenség mindenestre az, hogy a bécsi hírlapok mindenkit meginterjúvoltak, akinek valaha köze volt Hofrichterhez; kiszolgált közbakákat, akik alatta szolgáltak, orfeumi hölgyeket, akikkel valamikor egy görbe éjszakát töltött el. Még a papagályát is meginterjúvolták, csak éppen a feleségét nem kérdezték meg, hogy valaképpen mi is volt azzal a ciankálival.

Egy bécsi újság, az Arbeiter Zeitung az egyik munkatársát kiküldte Hofrichter feleségéhez, aki többek között az újságíróknak ezeket mondta:

— A házkutatás után a férjem megvizsgált. Az íróasztalán egy töltött revolver feküdt. Ha a szörnyű bűn tudatában lett volna, akkor a revolver után nyul. A férjem nem gyáva és én is szívesen velem volna a halálba. Ha az egész világ elhiszi, hogy ő a tettes, én nem fogom hinni soha és nem hibeti az sem, aki őt ismerte. Jó ember volt, aki nem ismer más, mint: szolgálatot, tanulást s otthont. Amikor elvitték — amlg csak láthatott — visszaközönt. Másnap meglátogattam a börtönben. Nehéz ut volt. Az ősi kaszárnya, az udvaron baloldalt egy sarokban a helyőrségi börtön, előtte őrség. A látvány mélyen megrendített. Sirva kérdeztem tőle:

— Mondd, Adolf, miért esuktak le ide téged?

A férjem nyakamba borult és azt felelte:

— Visszajövök, szívem, nemsokára, ne aggódj miattam, ártatlan vagyok.
— Bennem bizhatsz — feleltem. Sorsoadat pedig bíz Istenre, az sem hagyja el az ártatlan embereket.

— **Már a pálinka is mérgez.** Budapestről jelentik: Ma reggel eszméletlen állapotban találták az utcán Vince Anna 37 éves napszámosnót. A kihívott mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol az orvosok mérgezés tüneteit állapították meg. A kihallgatásnál elmondta a nő, hogy a vele közös háztartásban élő Gombai László 48 éves kánfűtő tegnap este egy zödszínű pálinkával kínálta meg, melyre azt mondta, hogy chartreusz. Ő megitta ezt. Valószínűnek tartja, hogy Gombai megakart mérgezni. Gombait előállították a VII. ker. kapitányságra, ahol megindították ellene a vizsgálatot.

— **Fényképészeti műtermek** külföldön már évek óta villanyvilágítást használnak, hogy ezzel a praktikus és modern életben, az eszközt megtalálják arra nézve, hogy különösen a hosszú tél borús és rövid napjai ne legyen akadály működésükben. — Ezzel a praktikus újítással a villanyfényvel való fotografálás gyakorlatában olyan tökélyre olyan magas nivóra emelték, hogy a villanyvilágítás fényeffektusaival bámulatos eredményt értek el. Batthyány-utca 6. szám alatt villanyfényvel berendezett fényképészeti műterem létesült. „Foto-elob” címmel melynek vezetője Balkányi Antal, kinek hosszas külföldi tanulmányai biztosítja közönségünket kiváló művészies munkáról. — A műterem nyitva van reggel 8 órától este tíz óráig. Ezzel alkalma nyílik a közönségnek, hogy bálók, hogy hasonló mulatságok alkalmával jelmezekben vagy báli ruhákban levétessék az arukat. Arcképes levelező lapok vagy arcképes igazolványok 24 óra alatt készülnek el.

— **A párisi ciankáli merénylet.** Párisból táviratozzák: Az a katoná, akinek a nadrágzsebébe a mérreg nyomait megtalálták, amikor kihallgatták, előadta, hogy ő a nadrágot az altisztnek négy napra kölcsönadta és annak a napnak a reg-

gelén kapta vissza, amelyen a mérgezett levest a katonáknak fel-találták. Megállapították továbbá, hogy a tettséggel gyanúsított altiszt azon a reggelen, amikor a levest főzték, sűrűn benyitott a legénységi konyhába és folyton azt a fazekat vizsgálta, amelyben a leves főtt. Amikor azt kérdezték tőle, hogy tulajdonképpen mit keres a konyhában, azt felelte, hogy csak arról akart meggyőződni, hogy tesznek-e burgonyát a levesbe. Az altiszt rendszeren mindig a tiszt étkezőben reggelizett, de éppen azon a reggelen a legénységi konyhába jött megkóstolta a levest és nyomban rá kijelentette, hogy rosszul lett. Az altiszt ugylátszik az egész századot megakart mérgezni, hogy a bajtársain elkövetett lopások nyomait eltüntesse.

— **Rendőri hírek.** Burzsa Lőrinc Vörösmarti-utca 5. szám alatt lakó villany-szerelő ismeretlen tettes ellen tett feljelentést a rendőrségen, aki a városháza udvaráról egy kettős létrát elloptott. A rendőrség nyomoz. — Hajdu Mihály Magos-utca 12. szám alatti lakos a rendőrség büntető osztályán feljelentette, hogy az éj folyamán az udvarról egy darab hizott libát elloptak. A tettes ismeretlen.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Róza ref. 5 hónapos, Horváth György ref. 83 éves, Hegyesi Gábor ref. 63 éves, Bajusz Józsefné Zohány Jula ref. 46 éves.

— **Elveszett** mintegy 10 napja Ajtó-utca 26. szám alól egy fehérhasu, tarkahátú kandurmacska. Ismerető jele: első jobb lábán egy tallérnyi szürke folt. A becsületes megtaláló a fenti számnál 10 kor. jutalomban részesül.

— **Megnyílt a baba menyország!** Kossuth-utca 4. szám alatt. Babáknak ingyen! Papáknak és mamáknak olcsó pénzért! Csak rövid ideig latható!

— **Ügyvédjelölt** nagy praxissal (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon útján is) a kiadóhivatalban.

— **Papa Mama Baba Mentze!** ingyen megtekinthető Kossuth-utca 4. sz.

— **A hölgyközönség szives figyelmét** felhívom a karácsonyra érkezett kézi munkákra, mely szebbnél-szebb kivitelben és dus választékban kapható Krausz Gyula kézimunka üzletében, Kossuth-u. 15.

— **Debrecen város új építkezési szabályrendelete 3 koronáért kapható** Hegedűs és Sándor hönvkereskedésében Kossuth-utca 11. sz.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyó szám 57. A) bérlet 19. szám.

Uj betanulással

A haramiák.

Dráma.

Holnap, pénteken, december 3-án

Haramiák.

Dráma.

Heti műsor: Szombaton: „Iglói diákok”, daljáték. Vasárnap délután: „Varázskeringő”, operette. Este: „Falusi idyll”, népies történet.

* **Hanka — harmadszor.** Ne méltóztassanak félreérteni, nem akarom a derék Hankát elérverezni, bár stilszerű a „harmadszor” felkiáltás, mert a Hanka becsületét is elkótyavetyélik a Zapolszky Gabriella komédiájában. — Csupán azt akarom leszögezni, hogy színészeink egy rossz darabot is műsoron tudnak tartani, ha kedvük és ambíciójuk van hozzá. Nem vagyok egy nézetlen azokkal, akik a holtakról csak jót beszélnek. Erről a holt komédiáról a Zapolszky mesternő személye iránt érzett udvariasság és tisztelet sem diktálhat jót vagy szépet a tollam hegyére. Nincs ennek a naturalista Birchpfeiffer-születettnek semmi köze az irodalomhoz. Az élet szószerint való lemásolása sosem volt s hála Hauptmann, Wedekind és Shaw zsenijének — nem is lesz modern napjainkban igazi művészet, legfeljebb riport vagy pamflet színszerű beállítás. Erre pedig még Farkas Imre, Földes Imre és hasonló drámapárosaink idejében — sines szükségünk. Különösen a Gerő Ida nagy egyénisége és zseniális alakító képessége egymaga arra indít bennünket, hogy a Hanka szerencsétlen irodalmi megszületését nagylelkűen megbocsássuk. (G. A.)

* **Árkosi Vilmos beteg.** A színház egyik legkedveltebb művésze, a műsorra nézve szinte nélkülözhetetlen Árkosi Vilmos, mint sajnálattal irtuk a Koldusdiák előadása után, betegen fekszik. A bohémek között is népszerű „Vili mester” napok óta sem a színpadon, sem a társaságban nem jelenhet meg s a közönség és bohémia egyaránt szomorun érzik a hiányát. Betegsége ugyan nem súlyos, de néhány napig nem léphet fel, ami őszinte veszteség a színház műsorára.

* **Taifun.** A színház legközelebbi szenzációs premierje, mely a fővárost is lázba hozta, Lengyel Menyhért kiváló darabja foglalkoztatja a színtársulatot. A modern magyar irodalom egyik jeles élő harcosának zseniális munkájával ismerkedik meg legközelebb a debreceni közönség. Lengyel Menyhért legújabb darabja, amely tárgyánál és a benne szereplő alakok új-zerűségénél fogva hivatott arra, hogy rendkívüli mértékben felkeltse a közönség érdeklődését. A Taifun bemutatóját december közepére tervezi az igazgatóság.

* **Iglói diákok.** Dr. Farkas Imre poetikus bájos daljátéka eddig minden előadása alkalmával telt házat vonzott. Az iglói diákok sikere vetélkedik az elvált asszony sikerével, amennyiben mind a két előadás vígan halad a 25. előadás jubileuma felé. Szombaton újból színpadra kerül dr. Farkas daljátéka, mely iránt már ma nagy érdeklődés mutatkozik.

TÁVIRATOK.

A minisztertanács eredménye.

Wekerle viszi a határozatot

Sürgetik a királyt a lemondás elfogadására.

Budapest, december 1.

A mára hirdett minisztertanács délután négy órakor kezdődött a kereskedelemügyi miniszteriumban. A tanácskozáson a kormány valamennyi tagja résztvett. A miniszterek megvitatták a helyzetet, azután határozatot hoztak. A határozat akkép szól, hogy kéri a királyt a kormány által felajánlott kibontakozási mód szerint való döntésre, melyet ha nem teljesítene, úgy kéri felmentésüket.

A minisztertanács hat órakor ért véget. A tanácskozás eredményét Wekerle Sándor miniszterelnök még ma elviszi Bécsbe s holnap a király elé terjeszti.

A mai minisztertanácsról félhivatalosan e következőket jelentik:

Kevéssel egynegyed 5 óra előtt kezdődött meg a minisztertanács. Mindenekelőtt a sürgős folyó ügyeket kellett elintézni, amely után megvitatták a helyzetet és elhatározták, hogy Wekerle utján sürgős felmentésüket kéri a királynál.

A mai minisztertanács végre döntéssel végződött. A főhivatalos szerint Kossuth és Apponyi voltak nagy hatással a felmentés kérésének kimondására. A kormány lemondása most már egészen bizonyos, mert a király a kibontakozási tervet el nem fogadja s kénytelen lesz a kormányt lementeni.

Wekerle Sándor holnap délelőtt a király elé járul Kihallgatása eredményes lesz.

Justhék értekezlete.

Budapest, december 1. A függetlenségi és 48-as párt pénteken este hat órakor értekezletet tart, amelyen az agitációs és a vitarendező bizottság tagjait választják meg.

Véres családi dráma a fővárosban.

Budapest, december 1. Mittelhoffer Albert 30 éves gabonaügynök ma délután felment a tőle elváltan élő neijének Visegrádi-utca 8. sz. alatti lakására s kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony hajthatatlan maradt és kimenekült az elkeseredett ember elől, mire a férj revolvért vett elő s kis gyermekére rálőtt, azután önmagába röpített golyót.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatársaság.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 1.

Buzakinálat mérsékelte, vételkedv tartózkodó. Bágyadt irányzat mellett jelentéktelen forgalom változatlan áron. — Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: borús.

Buza áprilisra	13 81—82
Buza májusra	13 58—59
Buza októberre	11 70—71
Rozs áprilisra	9 99—10
Rozs októberre	8 88—81
Zab áprilisra	7 54—55
Zab októberre	00 00—00
Tengeri májusra	6 66—67
Repece augusztusra	13 40—50

Debreceni piaci árak

Piacra hozatott	Minőség	Ára
Buza.....	19.800 78-6	30—
Kétszeres	16.300 74-2	24 60
Rozs.....	16.800 74-2	19 20
Árpa ...	15.400 66-4	14 40
Zab	13.100 47-5	14 40
Tengeri..	36.800 70—	16—
„ uj	—, —	12—
„ csöves	—, —	7 80 8—

Élelmi cikkek:

1 mm sertéshus	120 — — K
1 „ szalonna	136—140
1 „ kihalított sertés	116 120 124

Takarmány:

1 mm Lucerna	7—7 80
1 „ Széna	5—6—
1 „ Lóhere	5—6—
1 „ Bökköny	5—5 40
1 „ Alomszalma	3 60 —
1 „ Takarmányrépa	1 40—
1 „ Cukorrépa	2—2 20
100 kéve zsupszalma	15—

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jóállással adtnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat igazgatója. Specialis javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

A nyugodt idő lassan haladt a kis mellékutakban, melyben eltűntek. A párisi élet zaja naponként elzajongott mellettük, de mi nem láttunk, nem hallottunk belőle semmit. Eustace bár lassan, de szemlátomásra erősödött. Az orvosok egy-két intéssel csaknem teljesen gondozásomra bízták.

— Csak kegyed lehet orvosos betegünknek, — mondák — minél jobban boldogítja őt, annál hamarabb fog felüldülni.

Életemnek nyugodt egyhangúsága távolról sem utatott. Nekem is szükségem volt a pihenésre; ferjem szobáján kívül nem ismertem érdeket, örömet, mulatságot.

Egyszer, de éppen csak egyszer zavartott meg életünk nyugodt tükre, egy célzás által, mely a múltira emlékeztet. Valamely esetlegesen kimondott szavam főj-mnek eszébe juttatá utolsó találkozásunkat Fritz Dávid ezredes házában. Gyöngéden felemlíté, mit mondtam akkor a skót iteletről, mely a bűnpörri tárgyalást bevégezte; megvarta tőlem hogy egy-két szóval egyszersmindkorra megnyugtassam e tekintetben s anyósom tudósítását erre vonatkozólag saját szavaimmal is támogassam.

A válasz, a tőlem kívánt felelet nem hozott zavarba. Öszintén, becsülettel elmondhattam neki, hogy kívánsága törvényem lett. De úgy hiszem, nem egyezett volna meg a női természettel, ha egyszerűen csak feletem volna s többet nem szölok e tárgyról. Azt találtam, hogy Eustace tartozik nekem vele, hogy legalább valamely biztosítással az én szívemet is megnyugtassa. Mint az rendszeren szokásom, az érzést és eszmét nyomban követte az élő szó.

— Eustace — kérdem, — egészen kigyógyultál-e azon kegyetlen kételyből, mely miatt egyszer el is hagytál?

Felelete olyan volt, hogy boldogságomban elpirultam belé.

(Folyt. köv.)

1801—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetemény.

A debreceni kir. íbriságnak V. 3560/2. 1909. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Besenezky Kalmán részére * lakostól 51 kor. — fillér tőke, ennek 1908. évi július hó 31. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 38 korona 86 fillér perkötség erejéig 1909. évi október hó 9-én bíróság felülfoglalt és 650 korona — fillérre becsült butorokból álló ingóságok 1909. évi december hó 10-én, délelőtt fél 11 órakor kezdetét veendő és Piac-utca 19. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőknek azonnali közpönz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadják adni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi november hó 11.

O. h. Géza,
bírói kiküldött.

Telefon 727.

Telefon 727.

Ne mulassza el a jó alkalmat!

és keresse fel

Molnár Testvérek

elektrotechnikai üzletét

DEBRECZEN, Egyház-tér 3. sz.
(Nagytemplommal szemben)

hol a legtökéletesebb eredeti „ANGYAL“ védjegyű

GRAMOFON

25 forintért kapható! Lemez-
zek igen olcsó árban! —

!! Varrógép és kerékpár raktár !!

Szakosított javító műhely!

Villanycsengők bevezetése és évi
jókárban tartás legutányosabban.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál

1908—9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggononkint (100 q) apátkereszturi állomásnál kocsiba rakva 110 (Egyszázötven) koronaért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggononkint 105 koronaért eladó.

A vasúti fuvardíj kocsinként apátkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21 74, Paptamásiig 23 74, Biharig 26 74, Nagyváradiig 30 74, Debreczenig 34 74, Szoboszlóiig 39 74, Kabáig 45 74, Püspökladányig 50 74, Karcagig 53 74, Kisujszállásig 57 74, Mezőkeresztesig 57 74, Berettyóújfalug 40 74, Bárándig 47 74, Cséffáig 42 74, Nagyszalontáig 45 74, Sarkadig 50 74, Gyuláig 53 74, Békésabáig 58 74, Horgosig 55 74, Szabadkaig 90 74, Zomborig 102 74, Érselindig 17 74, Érmihályfalvaig 22 74, Nyirábrányig 29 74, Vámospéresig 29 73, Hajduduhházig 39 74, Ujfehértóig 45 74, Császárszállásig 47 74, Nyiregyháziig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartói hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

Legbiztosabb szépitőszert a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkiválóbb szer szeplő, májfoitok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =
Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszerész.

A

„Gyöngyvirág Crème”

az arckréme gyöngyel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő
„Kigyó” című gyógyszerésztárában.
DEBRECZEN.

TRAVÉRSZINTI PASZIDÁR
GYÖGYVEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

UNION-GYÖGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyagés belbántalmaknál valamint asthma, bronchiále, höszőény és huygsavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Porcellán kályhák
budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR” folyton égő kályhák

Legnagyobb tüzelőanyag meglakartatási
Kis helyet foglal el
Átlap ingyen és bérmentve.

Felülműhatatlan tüőképeséggel.
Tüzelő ür tüzmentes anyagból.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ
TAKARÉK TŰZHELYEK.
TÓTH GYULA DEBRECZEN
vasnagykereskedő. városházépület, Placzu.

SZABÓ LAJOS FIAI cég

divataruházában

leszállított árak mellett karácsonyi vásár

folyamatban van.

Arak, minőségek, választék versenyen kívül!

Sport flanel	eddig 24 krajcár	17 kr.
Velour Velez.	karácsonyi ára	
Mosó delain	eddig 36 krajcár	26 kr.
Francia delain	karácsonyi ára	
115 cm. Angol szövet	eddig 42 krajcár	26 kr.
110 cm. Divat szövet	karácsonyi ára	
ruhaselymek	eddig 85-90 kr.	50 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 81 krajcár	50 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 165 kraje.	90 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 2-3 forint	1 frt.
	karácsonyi ára	

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél **40--50%-os árengedmény!**

SZABADALMAK,

védjegy- és mintavédelem, az összes kultur-államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, szabadalmi ügyvivő
Budapest, VII, Erzsébet-körut 13.
Telefon 172-74.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán államdíjat és aranyérmet nyert.

Ersőtőszert gyöngékedők, verszegények lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.
Több, mint 6000 orvosi ellsm.ő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító
TRIST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerésztárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

„DEBRECZEN”

politikai napilap minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott

Debreczeni Képes Kalendáriumot.

Előfizetési díj: egy óra 1 korona.

Hirdetések és előfizetések felvételnek Degenfeld-tér 1-ső emelet.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen olfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal telvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. 1. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Das Werk lobt den Meister“, „Aranyos“, „Fehérvirág“.

Fiatal ember esimes hölgy barátságát keresi, levelet „Kellemes“ jeligere a kiadóba kérek.

Melyik szép urinő ismerkednék meg magastermetű, 33 éves, diszkrét uri emberrel. Találkozót már szombat estére kérek „Cyrano“ jeligével a kiadóhivatalba.

- Akar Ön eredményesen hirdetni?
- Kérje a 412. számú telefont!

Ajánlat.

A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Főlegyházy-nál kapható. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban Piac-és Miklós-utca sarok

Sajat termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éveik, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomorocseppek kaphatók Mihailovits Jenő gyógyszerárban.

Egy cimbalomtanítónő, ki alaposan tanít kottából, vállal tanítványok. Címe a kiadóban megtudható.

A legértesebb és legkényelmesebb saját készítésű férfi női és gyermek cipők nagyválasztékban szolid ár mellett szerelhetők be Grieman Gyula c. pézszületében Piac-utca Városház. Merték után megrendeléseket divat szerint készítik.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Írásbeli másolási munkálatokat szép helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cím a kiadóban.

Utcai butorozott szoba, külön bejáratú kiadó. Címe a kiadóban.

Osinos, butorozott szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

Kereslet.

Diák részére keresek kényelmes otthont. Ajánlatokat árjelöléssel „Ellátás“ jeligere a kiadóba kérek.

Keresetük egy ügyes irodista, ki a magyar és német levelezésben teljes jártassággal bír. Ugyanott egy ügyes gyakornok is felvétetik.

Tejkihordó lányok, asszonyok, vagy erősebb fiúk azonnal felvétetnek „Tejesarnok“ Bethlen-u. 12.

Gyermektelen fiatal házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban.

Ügyes kádársegéd jó fizetéssel felvétetik az Adria halkonzerv gyárban. Homokkert.

Négy középiskolát végzett, keresztyén, jó családból való fiú tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Eladás.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságnak is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Két nagy kényelmes fotel olesón eladó. Cím a kiadóban.

Bihardlószegegy egy nagy jövedelmű szőlő, 6 hold, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cím a kiadóban.

Bihar-Dioszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Karácsonyi vásár

már megkezdődött.

SZÉPE LAJOS

női divatüzletében KOSSUTH-U. 3. sz.

Meglepő olcsó áron adatnak el:

120 cm. széles divatszövetek	70, 90
120 cm. széles női posztó	60
120 cm. széles strapa szövetek	70, 83, 90
120 cm. széles angolposztó, csikos vagy kockás	78, 86, 98
120 cm. Diagonál seviot	75, 90, 110
120 cm. Modern szövés	75, 110, 160
140 cm. valédai angol kelme, kivéles olcsó ár	2-60 3 frt.
Sport fanel sok mintában	22, 26
Bársony flanel	35, 40
Jó mosó velezek, gyönyörű mintákban	24, 27, 32

Női fehérneműk, férfi ingek és az összes vászonneműk mesés olcsó áron!

Dr. Kardos Endre
ügyvédi irodáját

Kossuth-utca 7. sz. alatt
(Kardos-ház)

megnyitotta.

Vászon, Fehérnemű,
Asztalnemű,
Ágynemű,
Zsebkendő,
Harisnya

Menyasszonyi kelengyek
Donogán
és Somossy
cégnél
Debreczen,
Kistemplombazár.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

SARG-féle 60
KALODONT
LEGGYORSZÓ
FILLER FOG-CRÈME

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi
GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszerárban
DEBRECEN.